

disse Sogneforstanderskaber. Men, naar man har sørget for, at der i Regelen vil komme Mænd ind i Sogneforstanderskaberne, som dog staae noget udenfor den Afdeling af Sogneboerne, der dagligt maae beskæftige sig med Markarbejde, og derfor ikke have Tid til synderligt at beskæftige sig med bogligt Arbejde, saa troer jeg virkelig, at Sagen kan gaae, og, vil man give Sogneforstanderskaberne og Communalbestyrelserne en udvidet Myndighed, tænker man paa at gjøre det Skridt, som jo dog efter Grundlovens Bestemmelser maa stee, saa synes mig virkelig ikke, at der er nogen bedre Maade til at udvilde Sogneforstanderskaberne til at erholde denne Myndighed paa, end netop ved at tvinge dem til selv at besørge deres Forretninger og ikke altid lade dem have en studeret Secretair, der kan skrive for dem.

Jeg kan dermed slutte de Bemærkninger, som jeg har at gjøre ved de enkelte Paragraffer; men jeg troer dog virkelig endnu, før end jeg afgiver det Ord, der er blevet mig tilstaaet, at maatte endnu engang henlede den ærede Forsamlings Opmærksomhed paa denne Sags uhyre indgribende Bigtighed for hele Danmarks indre Udvikling. De, der ere enige om, at man vil have noget Stabilt, noget Fast, noget Varigt, som kan nogenlunde tilfredsstille samtlige Afdelinger af Samfundet, — de, troer jeg virkelig, bør stemme for de Forslag, jeg har gjort. Man kunde endnu meget godt tænke sig Ændringer frembragte deri paa forretningsmæssig Maade til 3die Behandling. Uagtet jeg unægtelig kunde ønske, at Sagen var modnet paa en hensigtsmæssigere Maade derved, at Forslagene allerede havde været stærkere gennemarbejdede, end de nu ere, vil derimod efter min Formening Lovforslaget, saaledes som det foreligger, og som det er vedtaget i det andet Thing, indeholde et varigt Stof til Agitation og Misfornøielse. Der var en æret Landsrådsmand fra den samme Kreds, hvorfra jeg har mit Mandat — det var den 6te (Holberg) — som sagde forleden Dag, at det var godt, at der var Noget tilbage at ønske. Jeg finder nu, at det var bedst, om der ikke var Noget tilbage at ønske, at alle Classer kunde leve vel fornøiede med hinanden, saaledes at de fandt Tilstanden saa

ønskelig som muligt; men, naar han udtrykte det paa den Maade, at det var godt, at der var Noget tilbage at ønske, saa udtalte han den Tanke, som jeg vilde udtrykke ved at sige, at det er meget slem, at der i de gjældende Love ligger en Spire til stadig Misfornøielse og til at ønske Forandringer; og en saadan Spire troer jeg virkelig ligger deri, at der netop er indbragt en lille Stump af almindelig Valgret, tildækket med andre Grændser, som slet ikke have deres Rod i de bestaaende Forhold, og ideligt ville give Anledning til Misfornøielse, og om kortere eller længere Tid — efter min individuelle Anskuelse om kortere Tid — ville foranledige stærke og indtrængende Forlangender om Forandringer i den Lov, der er given. Det kan dog, saavidt jeg skjønner, ikke være Hensigten, naar man giver en Lov af den Betydning som den nærværende, at den kun skal betragtes som midlertidig, som ganske kortvarig; men man maa give den i den Tanke, at den fyldestgjør Fordringerne og saaledes skal være af lang Varighed. Men efter de Anskuelser, der ere udtalte fra en stor Side i Husset — ikke i dette, men fornemmelig i det andet Thing —, saa gaaer man netop ved at anbefale dette Lovforslag ud fra, at der vil meget snart kunne ventes videre Skridt paa den samme Bane. — Hermed skal jeg tillade mig at anbefale disse Forslag til det ærede Things Velvillie.

Schulin: Jeg skal tillade mig, forinden jeg gaaer over til Enkeltighederne og de enkelte stillede Ændringsforslag, med et Par Ord at ytre min Mening om hele Lovforslaget. Jeg seer mig foranlediget til aldeles at maatte stemme imod det i det Hele og imod dets enkelte Dele, og det er af den, jeg kan sige, forunderlige Grund, at jeg er omtrent ganske enig med den ærede Forslagsstiller i det andet Thing i Alt, hvad han har ytret om communale Sager og Communalvæsen. Jeg mener, at den værste Brøst for Tiden i vor hele communale Lovgivning er den, at Staten ikke indskrænker sig, hvad Grundloven byder, til Tilsynet med Communalvæsenet, men derimod i en meget høi Grad deeltager i Communer-nes Bestyrelse. Denne Mening forekommer det mig ogsaa, at den ærede Stiller af dette